

ASES
ACADEMY OF SCIENTIFIC AND
EDUCATIONAL STUDIES

2. INTERNATIONAL THRACIAN SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

EDITOR
Assoc. Prof. Lokman ZOR

CONGRESS BOOK

ISBN: 978-625-96774-1-5

ASES II. INTERNATIONAL TRAKYA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

**JULY 04-06, 2025
EDIRNE, TURKIYE**

EDITOR: Assoc. Prof. LOKMAN ZOR

COPYRIGHT © 2024

BY ASES CONGRESS ORGANIZATION

PUBLISHING COMPANY LIMITED

**ALL RIGHTS RESERVED. NO PART OF THIS PUBLICATION MAY BE REPRODUCED,
DISTRIBUTED OR TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY ANY MEANS, INCLUDING
PHOTOCOPYING, RECORDING OR OTHER ELECTRONIC OR MECHANICAL METHODS,
WITHOUT THE PRIOR WRITTEN PERMISSION OF THE PUBLISHER, EXCEPT IN THE
CASE OF BRIEF QUOTATIONS EMBODIED IN CRITICAL REVIEWS AND CERTAIN OTHER
NONCOMMERCIAL USES PERMITTED BY COPYRIGHT LAW. ASES CONGRESS
ORGANIZATION PUBLISHING® IT IS RESPONSIBILITY OF THE AUTHOR TO ABIDE BY
THE PUBLISHING ETHICS RULES.**

ASES PUBLICATIONS – 2024©

LICANCE KEY: 2022/ 63715

23.07.2025

ISBN: 978-625-96774-1-5

CONTENTS

AUTHOR(s)	TITLE	PAGE NO
Rabiya SÖNMEZ, Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	AN ANALYSIS OF ASTRONOMY CONTENT IN THE “SCIENCE FOR CHILDREN” MAGAZINE IN TERMS OF THE SCIENCE CURRICULUM AND SCIENTIFIC PROCESS SKILLS	1
Büşra KOÇ	THE USE OF DIGITAL PLATFORMS IN THE AGS PREPARATION PROCESS AND THEIR IMPACT ON ACADEMIC ACHIEVEMENT	3
Ersin ATEŞ	THE USE OF TABLETS AND MOBILE APPLICATIONS IN THE EDUCATION OF STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS: A CASE STUDY	5
Büşra KOÇ	ANALYSIS OF THE ARTIFICIAL INTELLIGENCE POLICY DOCUMENT IN EDUCATION FROM THE PERSPECTIVE OF EDUCATION MANAGEMENT	7
Aygun Ahmadova Shukur kızı	THE ROLE OF ABDULLA SHAIQ IN THE DEVELOPMENT OF EFFECTIVE EDUCATION(THE IDEA AND CONTENT OF THE WORKS “VAZIFE” AND “KHASAY”)	13
Ersin ATEŞ	TECHNOLOGY-SUPPORTED LEARNING PROCESSES AT HOME: EXPERIENCES OF PARENTS OF STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS	18
Ulduz Farhad Kahramanova	THE CONCEPT OF TURKISM OF THE NATIONAL LEADER HEYDAR ALIYEV	20
Könül Ələddin qızı Məmmədova	ŞAGİRDlərƏ CÜMLƏ ÜZVLƏRİNİN ÖYRƏDİLMƏSİ YOLLARI	24
Sümeyye Altın, Yasin Acar	DETERRENT EFFECT OF TAX PENALTIES ON TAX EVASION; A TURKEY-GERMANY COMPARISON	26
Zeynep KILIÇ	THE DAYS OF REPENTANCE WITH THE TRUE PROMISE IDEOLOGICAL AND THEOLOGICAL DISCOURSE	35

ASES II. INTERNATIONAL TRAKYA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

Nigar CANBULAT	CHANGES AND ANOMALIES IN TEMPERATURE AND PRECIPITATION CHARACTERISTICS IN THE MEDITERRANEAN AND AEGEAN REGIONS	48
Melda GÖKTAŞ ÇİÇEK	JUNG'UN ARKETİPLERİ ÜZERİNDEN DEXTER DİZİSİ İNCELEMESİ	50
Nigar CANBULAT	INVESTIGATION OF DROUGHT CONDITIONS IN THE MARMARA REGION USING DIFFERENT INDICES	51
BİROL AZAR	İCRALARI ESNASINDA TÜRKÜLERE EKLENEN TOPLUMSAL BİLİNÇDİŞİ UMSURLARI	53
Emel YILMAZ	A SEMIOTIC ANALYSIS OF IDENTITY, AUTHORITY, AND GENDER IN THE FILM <i>KOMİSER ŞEKSPİR</i>	54
Selin Aysel	WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP AND FINANCE	64
Özgür DEMİRTAŞ, Funda SEZER	THE EFFECT OF INSTITUTIONAL QUALITY PARAMETERS AND TARGETED GREEN HOSPITAL CONCEPT ON THE PERCEPTION OF INSTITUTIONAL STRUCTURE: A FIELD STUDY	65
Doğukan YILDIZ, Recep Faruk KASIM, Hüseyin BAYRAM	MEASUREMENT OF COMPONENT TEMPERATURES AS A RESULT OF CLOSING WORK TO PREVENT DUSTING IN THE ENGINE ROOM	69
Engin Süleyman SİMOOĞLU, Mehmet DUMAN	EXAMINATION OF SCIENTIFIC RESEARCH CONDUCTED ON LAW NO. 7405 IN TERMS OF ITS REFLECTION ON SPORTS CLUBS	79
Can ÇELİKTAŞ	ELDERLY CARE STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS AGING AND DETERMINING FACTORS: KORKUT ATA UNIVERSITY EXAMPLE	81
Evrin Öykü ONAY, Cemal Varol TOK	AGE DETERMINATION IN THE POPULATION OF <i>LYCIASALAMANDRA ATIFI</i> (BAŞOĞLU, 1967)	83
NUR KISA , FATMA ŞAYAN POYRAZ , BANU MANSUROĞLU	EVALUATION OF ANTIOXIDANT AND CYTOTOXIC EFFECTS OF HESPERETIN AND TAURINE	85

METHODS OF STUDENT ASSESSMENT IN THE TEACHING METHODOLOGY OF FINE ARTS SUBJECT

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİ METODİKASINDA ŞAĞİRLƏRİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ ÜSULLARI

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə. Orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında qiymətləndirmə üsullarının rolu mühümdür. Şagirdlərin nəzəri və yaradıcı qabiliyyətlərinin müəllim tərəfindən qiymətləndirilməsi dəqiq və düzgün şəkildə aparılmalıdır. Formativ qiymətləndirmə zamanı şagirdin təsviri incəsənət fənnindən keçdiyi mövzunun və ya rəsm işinin çətinlik səviyyəsi aradan qaldırılmalıdır. Burada əsas şagirdin özünütəkmilləşdirməyi və nailiyyətlərini inkişaf etdirməyi ön plana çıxarılır. Formativ qiymətləndirmə zamanı təsviri incəsənət müəllimi düzgün şəkildə şagirdə rəy və ya istiqamət verməlidir. Rəsm işləri zamanı kompozisiya, rəng və obraz həllinin düzgün seçilməsini, nəzəri məlumatlarda səhvlərin düzgün araşdırılması şagirdlərə izah edilməlidir. Həmçinin qiymətləndirmə zamanı qrup işi tapşırıqları şagirdlərə təqdim edilməli və onlarda komanda bacarıqları inkişafdırılmalıdır. Bu məqalədə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında qiymətləndirmə üsulları təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, qiymətləndirmə, üsul, orta məktəb, şagird

Abstract: The role of assessment methods in the teaching methodology of the fine arts subject in secondary schools is essential. The evaluation of students' theoretical knowledge and creative abilities by the teacher must be carried out accurately and appropriately. During formative assessment, any difficulties related to the topic or artwork in the fine arts subject should be addressed. The main focus here is on encouraging students to improve themselves and enhance their achievements. During formative assessment, the fine arts teacher should provide clear feedback or guidance to the student. When working on art pieces, students should be instructed on the correct selection of composition, color, and imagery solutions, as well as the proper analysis of theoretical errors. Additionally, group tasks should be assigned as part of the assessment to help students develop teamwork skills. This article analyzes assessment methods within the teaching methodology of the fine arts subject.

Keywords: Fine arts, assessment, method, secondary school, student

Hər bir uşağın həyatında məktəbin rolu mühümdür. Şagirdlərin yaradıcı və estetik reaksiyalarının inkişafında təsviri sənət fənninin rolu danılmazdır. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində qiymətləndirmə tədrisin keyfiyyətini inkişaf etdirməklə bərabər, şagirdlərdə müsbət emosiyalar yaratmalıdır. Şagirdlərin yaradıcı qabiliyyətlərinin və tapşırıqlarının qiymətləndirilməsi zamanı onların nailiyyətləri xüsusilə vurğulanmalıdır.

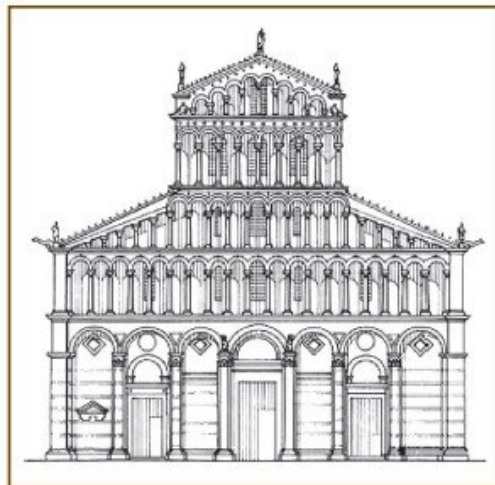
Təsviri incəsənət fənninin tədrisi zamanı şagirdlərin qiymətləndirilməsi aşağıdakı kimi aparılmalıdır:

-Rəsm tapşırıqlarının şagirdlər tərəfindən yerinə yetirilərək qiymətləndirilməsi;

-Nəzəri məlumatların şagirdlər tərəfindən yerinə yetirilərək qiymətləndirilməsi.

VII sinif şagirdlərinə "Memarlıq üslubları" mövzusunı keçəndən sonra onlara müxtəlif üslublar haqqında yaradıcı tapşırıqlar işləmək və ya memarlıq abidələrinin təsvirini işləmək

qiymətləndirmədə istifadə edilə bilər. Məsələn şagirdlər roman üslubunun fərdi xüsusiyyətlərini təşəkkil formada qapı və pəncərə oyuqlarının olduğunu qeyd edəndən sonra müxtəlif memarlıq eskizləri qiymətləndirmə üçün təqdim edə bilərlər.

İLL 1. Pizan kilsəsi. İtaliya

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində fəal təlimin rolunu qiymətləndirmədə şərh etsək, buraya şagirdlərin bilikləri, yaradıcı düşüncələri, rəsm çəkmə bacarıqları və şəxsi sosial fəaliyyətləri daxil edilməlidir. Şagirdlərin qiymətləndirməsini formativ və summativ üsullarından istifadə etməklə aparmaq olar. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində şagirdlərin nailiyyətini yüksəltmək, irəliləyiş əldə etmək üçün formativ, tədris proqramında təlim məqsədlərinə nail olmaq üçün summativ qiymətləndirmədən istifadə edilir.

Formativ qiymətləndirmə	Summativ qiymətləndirmə
Təsviri incəsənət fənninin tədrisində formalaşdırıcı qiymət üsulu.	Təsviri incəsənət fənninin tədrisində cəmləşdirici qiymət üsulu.
Şagirdlərin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rəsm və yaradıcı tapşırıqlarında irəliləyişi izləmək.	Şagirdlərin təsviri incəsənət fənninin tədrisi zamanı qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail ola bilmələri haqqında məlumat verir.
Tədris fəaliyyəti zamanı verilir.	Yekun qiymətləndirmə ilə tamamlanır.

Formativ qiymətləndirmənin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rolunu təhlil etsək, şagirdlər mövzunu keçəndən sonra özünüinkışaf üçün müəllim onlara şərait yaratmalıdır. Müəllim V sinif şagirdlərinə “Azərbaycan tikmələrində kompozisiya” mövzunu keçəndən sonra şagirdlərə tikmələr haqqında biliklərini yoxlamaq və eskizlər işləmək üçün tapşırıqlar təqdim etməlidir. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində formativ qiymətləndirmənin rolu aşağıdakılardır:

Təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid yazılı və şifahi sorğular;
təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid referatlar;
təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid yaradıcı rəsmlər;
təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid seçim azadlığı;
təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid şagirdin inkişafını izləmək.

Summativ qiymətləndirmənin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rolunu təhlil etsək, daha çevik və fərqli olmalıdır. Müəllim sadəcə testlərlə kifayətlənməməli, müsbət motivasiya ilə zəngin şagird qiymətləndirməsi, yaradıcı xarakterli suallardan istifadə edə bilər.

İbtida siniflərdə təsviri incəsənət fənninin qiymətləndirməsini təhlil etsək, “portfolio” sisteminin tətbiqidir. Şagirdin özü və yaradıcı qabiliyyəti haqqında məlumatları bu sistemdən istifadə edilməklə qorunub saxlanıla bilər:

Təsviri incəsənətdə mövzulara aid esselər;
təsviri incəsənətdə yaradıcı rəsmlər;
müxtəlif texnikalarda rəsm işləri;
rəngli kağızlardan ibarət kompozisiyalar;
təsviri incəsənət fənninin tədrisinə şagirdlərin fikirləri.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində qiymətləndirmənin rolu şagirdlərin inkişafını izləməli və onlarda müsbət, inkişafetdiri olmalıdır. Qiymətləndirmə zamanı şagirdlərdən tərifi əsirgəməmək, uğursuzluqları uğura çevirmək lazımdır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1.Ümumtəhsil məktəblərinin təsviri incəsənət fənni üzrə metodik vəsaitlər. Bakı 2020.

2.Veysova Z “Fəal interaktiv təlim”. Müəllimlər üçün vəsait. s 31-37.